

**ดาวเรืองฝรั่งเศส (*Tagetes erecta* L.)**  
**พันธุ์กำแพงแสน-02-เอสโอ (กำแพงแสน-02-SO)**

**ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน**

**ชื่อ-สกุล** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน  
**ที่อยู่** 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900  
**โทรศัพท์** 02-579-5578

**แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์**

ดาวเรืองฝรั่งเศสพันธุ์ กำแพงแสน-02-SO เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การสกัดและคัดเลือกสายพันธุ์แท้ (inbred line) ดาวเรืองฝรั่งเศสเพื่อพัฒนาเป็นไม้ดอกกระถาง โดยภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร กำแพงแสน ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้เริ่มงานวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2557 ด้วยวิธีการ สกัดสายพันธุ์แท้ คือ การผสมตัวเอง (selfing) จากเชื้อพันธุ์กรรมของสายพันธุ์เริ่มต้น ( $S_0$ ) คือ Torpe barsonyvirag จากประเทศฝรั่งเศส โดยคัดเลือกต้นเดี่ยว (single plant selection) จากการผสมตัวเอง อย่างต่อเนื่องจำนวน 5 รอบ ( $S_5$ ) ซึ่งในแต่ละรอบปลูก ปลูกจำนวน 20 ต้น พิจารณาลักษณะที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลการทดสอบความพึงพอใจที่ได้จากผู้ประกอบการขายต้นไม้ที่สวนจตุจักร คือ ทรงต้นมีลักษณะพุ่ม เตี้ย มีจำนวนดอกมาก บานพร้อมกัน ดอกบานอยู่ได้นานประมาณ 5 – 7 วัน พบความสม่ำเสมอภายใน สายพันธุ์ และไม่เป็นโรค

**ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์**

**ชนิด/ประเภท** ชื่อไทย ดาวเรืองฝรั่งเศส ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tagetes erecta* L. วงศ์ Asteraceae  
ไม้ดอกไม้ประดับ

**ราก** ระบบรากแก้ว (tap root system) และเกิดรากพิเศษ (adventitious root) บริเวณ ลำต้นเมื่อมีความชื้นมากพอ

**ต้น** สีม่วงปานกลาง ต้นสูง 23 – 25 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 25 – 28 เซนติเมตร ในช่วง ฤดูหนาว ต้นสูง 36 – 39 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 46 – 49 เซนติเมตร ในช่วงฤดูร้อน และฤดูฝน

**ใบ** ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ (odd-pinnately compound leaf) เรียงตรงข้ามกัน ใบย่อยรูปรีถึงรูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบด้านบนสีเขียวค่อนข้างเข้ม มีต่อมน้ำมัน (oil gland) เรียงอยู่ใต้ขอบใบ

**ดอก/ช่อดอก** ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น (head) ออกที่ปลายกิ่ง ดอกชั้นเดียว (single flower head) กลีบดอกสีส้มแดง (ORANGE-RED GROUP N30A) ดอกย่อยมี 2 แบบคือ รูปหลอด

	<p>(tubulate) และรูปปลี้น (ligulate) ดอกวงนอก (ray flower) รูปหยดน้ำเรียงหนึ่งชั้น เป็นดอกไม้สมบูรณ์เพศมีแต่เกสรเพศเมีย โคนกลีบดอกเป็นหลอดเล็ก และมีจุดสีแดงอมน้ำตาล (N25B) ที่กลางกลีบ ดอกย่อยวงในหรือดอกกลาง (disk flower) เป็นหลอดรูปร่างคล้ายกระดิ่ง ปลายเป็นจัก 5 ซี่ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ อับเรณู (anther) เชื่อมติดกัน 5 อัน ปลายยอดเกสรเพศเมีย (stigma) แยกเป็น 2 แฉก เมื่อดอกบานเต็มที่มีขนาด 1.0 – 1.4 นิ้ว มีก้านดอกยาวปานกลาง</p>
ผล/เมล็ด	<p>ผลแบบผลแห้งเมล็ดอ่อน (achene) สีดำ มีลักษณะเรียวยาว มีหาง เมล็ด และส่วนของดอกที่อยู่เหนือรังไข่จะร่วงเมื่อสุกแก่เต็มที่</p>
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> <li>อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้เมล็ดถึงออกดอก 55 – 60 วันในช่วงฤดูหนาว และ 65 – 75 วันในช่วงฤดูร้อน-ฤดูฝน</li> <li>ทรงพุ่มเตี้ยกระทัดรัด (compact) และเมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 6-7 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแสงและอุณหภูมิ สีแดงส้มบนกลีบดอกย่อยชั้นนอกจะจางไปเห็นแต่เพียงสีส้มสีแดงล้วนกับกลีบดอกย่อยชั้นใน</li> <li>ในกลีบดอกมีปริมาณสารลูทีน (lutein) 18.7 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง และสารซีแซนทีน (zeaxanthin) 1.18 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง โดยวิธี HPLC</li> </ol>



ดาวเรืองฝรั่งเศส พันธุ์กำแพงแสน-02-เอสโอ